

SCOPE ACADEMIC HOUSE

11th International Conference
«SCIENCE AND PRACTICE: A NEW LEVEL OF INTEGRATION
IN THE MODERN WORLD»

November 30, 2020, Sheffield, UK

Conference Proceedings

SCOPE ACADEMIC HOUSE

B&M PUBLISHING

11th International Conference
«SCIENCE AND PRACTICE: A NEW LEVEL OF INTEGRATION
IN THE MODERN WORLD»

September, 10 - November, 30, 2020, Sheffield, UK

Conference Proceedings

Scope Academic House
UK, S Yorkshire, Sheffield

B&M Publishing
USA, San Francisco, California

CONTENTS

<i>L.S. Elibayeva, I.B. Farmonova</i> THE ROLE OF MORALS IN THE UPBRINGING OF CHILDREN IN THE FAMILY	6
<i>H.A. Safoyev</i> TECHNOLOGIES OF EDUCATION OF STUDENTS IN THE SPIRIT OF MILITARY PATRIOTISM	8
<i>A.A. Valiyev</i> MILITARY-PATRIOTIC EDUCATION.....	10
<i>U.I. Mamurov</i> PRINCIPLES OF SCIENCE AND OBJECTIVITY IN MILITARY-PATRIOTIC EDUCATION.	12
<i>S.M. Imomova, F.N. Safoyeva</i> METHODS OF CRYPTOGRAPHIC PROTECTION OF INFORMATION	14
<i>A. Altinbaeva</i> DISTANCE LEARNING TECHNOLOGIES AND ORGANIZATION METHODS.....	16
<i>Sh.E. Nosirova, Z.E. Nosirova</i> DISTANCE LEARNING TECHINOLOGIES AND ORGANIZATION METHIODS	18
<i>M.M. Sattorova, N.N. Turayeva</i> REASONS FOR SOIL EROSION AND ITS PREVENTION MEASURES.....	20
<i>I.R. Xoliqov</i> THE IMPORTANCE OF ARTISTIC LITERATURE IN THE MILITARY-PATRIOTIC EDUCATION OF YOUTH	22
<i>V.T. Samadov</i> THE ROLE OF SCIENCE IN MILITARY-PATRIOTIC EDUCATION IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS.....	24
<i>F.B. Raximov, Sh.J. Shomurodov</i> ROLE OF LITERATURE, FILM, THEATERAND FINE ARTS IN THE MILITARY- PATRIOTIC EDUCATION OF STUDENTS.....	26
<i>E.Sh. Niyazov</i> FEATURES OF PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES.....	28
<i>A.M. Uzoqov, O.O. Yuldoshev</i> CREATIVE OPPORTUNITIES OF TEACHERS	30
<i>F.M. Oripova, N.G. Ikromova</i> FOUNDATIONS FOR FUTURE CHILD TRAINING	32
<i>Sh.N. Abduraxmanov</i> THE ROLE OF THE PEDAGOGICAL STAFF IN THE TRAINING OF MILITARY PATRIOTISM IN STUDENTS.....	34
<i>T.T. Nazarov, K.K. Jurabayev</i> THE NEED TO TRAIN STUDENTS FOR CIVIL PROTECTION.....	36
<i>L.F. Karimova, S.M. Gafarova</i> PEDAGOGICAL ASPECTS AND FEATURES OF THE USE OF AVICENNA'S TEACHING IN BIOLOGY LESSONS	38
<i>U.X. Temirov</i> PEDAGOGICAL SIGNIFICANCE OF THE USE OF MODERN INFORMATION	

Research Article

**ROLE OF LITERATURE, FILM, THEATER
AND FINE ARTS IN THE MILITARY-PATRIOTIC EDUCATION OF
STUDENTS**

*F.B. Raximov¹
Sh.J. Shomurodov²*

¹Senior lecturer, special preparation cycle, military faculty, Bukhara state University,
Uzbekistan.

²Student, military faculty, Bukhara state University, Uzbekistan.

DOI: http://doi.org/10.15350/UK_6/11.11

Abstract

The article provides information on the role of fiction, cinema, theater and fine arts in the military-patriotic education of students.

Key words: fiction, military patriotism, cinema, museum, performance, education.

Ёшларда Ватанни ҳимоя қилиш учун зарур бўлган хислатларни тарбиялашда бадий адабиёт, кино, театр ва тасвирий санъатнинг аҳамияти беқиёсдир.

Адабиётлар ўқувчиларни Ватанни ҳимоя қилишнинг минг йиллик анъаналари ҳақида ўйлашга мажбур этади, Ватаннинг мустақиллиги учун тарихий жанглار қаҳрамонлари билан фахрланиш ҳиссини уйғотади. Халқнинг буюклигини кўрсатади, Ватанни ҳимоя қилишга чорлайди, душманга нафрат уйғотади. Адабиёт ўқувчиларга Ватан учун кураш аҳамиятини очиб беради, ёшларга бутун юраги билан бу кураш чиройи ва олийжаноблигини очиб беради. Малика Тўмарис, Чўпон Широқ, Спитамен, Муқанна, А.Темур, Улуғбек, Бобур, С.Рахимов, Л.Алиева, К.Суюнова образлари ўқувчи ёшлар учун маънавий намуна ҳисобланади. Халқнинг ўз мустақиллиги учун курашига бағишланган адабий асарлар ўқувчиларга урушларнинг юзага келиши сабабларини тушуниш, Ўзбекистон халқларининг ўз мустақиллиги учун қаҳрамонона жасоратлари маънавий сабабларининг чуқур асосларини тушунишга ёрдам беради. Уруш ҳақидаги бизнинг асарларимиз қаҳрамонлар маънавий дунёсини оғир синовларда очиб беради, ўқувчилар онгида Ватан ва бутун дунёда тинчлик ҳимоячилари намунасини яратиб ва ўргатиб қолишига интилади. Бадий адабиёт ўқувчини минг йиллик ўтмишга ва келажакка олиб ўтиши мумкин. Унинг улуғ кадр қиммати ана шундадир. У ўз сеvimли қаҳрамонлари билан қўшилиб бирлашиб кетади, худди уларнинг ҳаёти, фикри, жасорати ҳаракатлари билан яшай бошлаётгандек бўлади. Китоб қаҳрамонлари ўқувчилар қалбида чуқур из қолдиради. Ўқувчи, айниқса, ёшлар ўз қаҳрамонига ўхшашни хоҳлайди, ундан ибрат олиш, унинг қаҳрамонликларини қайтаришни орзу қиладилар, Албатта шу билан мақсадга мувофиқ ва анча фойдали тарбиявий беради. Бунда гап ватанпарварлик руҳида ёзилган, Ватанга муҳаббат ҳақидаги фикр ифодаланган, уни ҳимоя қилиш, ўз халқи қаҳрамонона тарихи, унинг маданияти, турмуши, одатлари ва аждодлари буюк жасоратлари ҳақида ёзилган китоблар назарда тутилади.

Ўқув муассаса кутубхоналарида ватанпарварлик йўналишидаги бадий адабиётлар махсус кўргазмаси бўлиши керак. Тарбия шакли турлича бўлиши мумкин: Бу энг аввал ўқувчиларнинг ўзлари бадий адабиёт ўқишларидир. Бу энг асосийси. Лекин шу билан тарбия жараёни тўхтаб қолиши керак эмас. Китобни жамоа ўртасида мулоҳаза қилиш, китоб муаллифи билан учрашув ташкил этиш, унинг қаҳрамони билан суҳбатлар ташкил этиш, бир сўз билан айтганда бу ишга ижодий қараш керак. Ҳозирги кунда

кўпгина оилалар айтарли катта кутубхонага эга. Аҳоли қўлида жуда катта миқдордаги бидий асарлар бор. Ўқитувчисининг бурчи тарбияланувчилар қандай китобларни ўқишлари билан қизиқишдир, маслаҳат бериш, ота-оналари розилиги билан улар китоб алмаштиришларига ёрдам бериш. Кўриб турибсизки, ўсиб келаётган авлод учун фаолият имкониятлари жуда кенг.

Кино ёрдамида тарбиялаш формалари ҳам унчалик мураккаб эмас. Булар жамоа бўлиб кинога бориш (маданий ташриф), томоша қилинган фильмни муҳокама қилиш, шу мавзуда иншо ёзиш, актёрлар, фильм қаҳрамонлари билан учрашувлар ва шу каби. Ва яна ўша илгариги хулоса: ҳеч қандай услубда ҳам маъмуриятчилик, расмиятчиликка йўл қўйиб бўлмайди. Тарбиячилар ҳозирги вақтда ҳар бир оилада телевизор борлигини эътиборга олишлари муҳим. Ҳар куни телевизор орқали фильмлар намойиш этилади. Тарбиячилар ўқувчилар нималарни кўряптилар, уларга кўпроқ нималар ёқиши, нималарга кўпроқ қизиқишларини билиб боришлари керак. Бу масалаларни эркин формада муҳокамага олиб чиқиш зарур кескин саволлардан қочиш, уларга жавоб бермаслик керак эмас. Ўқувчиларга тасвирий санъат, рассомчилик, графика, ҳайкалтарошлик, архитектура ҳам катта маънавий таъсир кўрсатади. Ўзбекистон кўп асрлик тарихида жуда кўплаб такрорланмас, ажойиб тасвирий санъат нодир асарлари яратилган. Улардан ҳарбий ватанпарварлик тарбиясида фойдаланиш – ҳар бир ўқитувчининг ва тарбиячининг бурчидир, ўзбек халқи яратган ва миллий ифтихоримиз бўлган нодир тарихий ёдгорликларни сақлаш ва таъмирлаш бизнинг маънавий маданиятимизнинг муҳим қисмини ташкил этади. Лекин биз фақатгина миллий бойлигимизни аниқлабгина қолмай ва балки янги санъат асарларини яратишимиз керак. Бунга мисол қилиб музейларни кўрсатишимиз мумкин.

Бадий, ҳарбий ватанпарварлик руҳидаги фильм ва спектаклларни ёшлар билан офицерлар уйида, маданият саройларида, оммавий-мудофаа ишлари ойлиги кунларида жамоа бўлиб томоша қилишни ташкил этиш керак. Ҳарбий ватанпарварлик мавзусидаги фильм, спектаклларни томоша қилиш асосан синф раҳбарига юклатилади, бу ишларни амалга оширишда синф раҳбари синфдан ташқари ишлар ташкилотчиси, ҳамда ҳарбий раҳбар ёрдамига таянади. Кинотеатрларга боришда аввал кинофильм танлашга эътибор бериш керак. Фильм мазмуни ўқувчилар ўрганаётган «Чақирувга қадар бошланғич тайёргарлик» дастури билан боғлиқ бўлиши, ва бошқа умумтаълим дарслари билан мос келиши зарур. Кинофильмлар ўқувчилар билимини тўлдиради, уларга маълум даражада тарбиявий таъсир кўрсатади.

References:

Насриддинов Ч.Р. Ҳарбий психология. Тошкент. «Фан» нашриёти 2004.